

Esimerkkiperheet 2018–2019

Palkansaajatalouksien reaalitulot ovat kääntyneet kasvuun

Palkansaajien tutkimuslaitos on julkaissut uudet laskelmat muodostamiensa 7 esimerkkiperheen ostovoiman kehityksestä vuosina 2012–2017 sekä ennustanut sitä tälle ja ensi vuodelle. Laskelmissa on huomioitu muutokset verotuksessa, sotumaksuissa, sosiaaliturvassa, asumiskustannuksissa ja kotitalouskohtaisissa inflaatiovauhteissa. Palkansaajatalouksien aiempien vuosien hidas nimellistulojen kasvu alkaa kiihtyä vuosina 2018 ja 2019. Sitä vastoin etuustuloja saavien esimerkkiperheiden ostovoiman kehitys on ollut aiempina vuosina muita perheitä nopeampaa, mutta vuosina 2018 ja 2019 niiden käytettävissä olevat reaalitulot kasvavat vaatimatomasti tai laskevat. Ostovoiman heikentymistä selittävät etuustulojen hitaan kasvuun lisäksi elinkustannusten nousu. Erityisesti vuokrien nousu omistusasumisen kustannuksia nopeammin heikentää pienituloisten ostovoimaa suhteessa muihin.

Yhteensä aikavälillä 2012–2019 käytettävissä olevat reaalitulot kasvavat yksinhuoltajaperheellä ja työmarkkinatukea saavalla työttömällä, vaikka vuodesta 2016 lähtien näiden reaalitulojen kasvu on ollut hidasta tai jopa negatiivista. Molemmista tapauksista käytettävissä olevat tulot ovat vuonna 2019 noin 8 prosenttia korkeammat kuin vuonna 2012.

Yksinhuoltajaperheen (vuoden 2018 kuukausipalkka 2105 euroa) tulonsiirroissa oli tarkastelujakson alussa merkittävää kasvua, mutta vuosina 2018 ja 2019 tulonsiirrot laskevat hieman. Käytettävissä olevat reaalitulot ovat vuonna 2019 samalla tasolla kuin vuonna 2017.

Työmarkkinatukea saavan työttömän nimellistulojen kasvua heikentävät indeksijäädätykset työttömyyspäivärahassa. Työmarkkinatuella olevan reaalitulot laskevat molempina vuosina 2018 ja 2019.

Ansiosidonnaista päivärahaa (entinen kuukausipalkka 3005 euroa) saavan työttömän ostovoiman kehitys on ennustevuosina kaikkein heikointa. Reaalitulojen kehitys on vuosien 2012–2015 jälkeen taittunut negatiiviseksi, eikä tähän ole tulossa muutosta vuosina 2018 ja 2019. Esimerkkiperheen reaalitulot ovat vuonna 2019 vain 0,6 prosenttia korkeammat kuin vuonna 2012.

Työntekijä- ja toimihenkilöperheen sekä hyvätuloisen perheen reaalitulot kasvavat tarkastelujaksolla 2012–2019 keskimäärin 5–6 prosenttia.

Työntekijäperheen (vuoden 2018 kuukausipalkat 2509 ja 2387 euroa) reaalitulojen pitkän aikavälin kehitystä ovat jarruttaneet ansioiden maltillinen kasvu ja asuntojen vuokrien voimakas kallistuminen verrattuna omistusasumiseen. Vaikka perheen reaalitulot kasvavat tänä vuonna 0,4 prosenttia ja ensi vuonna 1,1 prosenttia, vuonna 2019 perheen reaaliset käytettävissä olevat tulot ovat nousseet vain kaksi prosenttia vuoden 2012 tasosta.

Toimihenkilöperheen (vuoden 2018 kuukausipalkat 3938 ja 3150 euroa) reaalitulot kasvavat tänä vuonna pro-

sentin ja ensi vuonna 1,2 prosenttia. Perheen kotitalouskohtainen inflaatio on erityisesti asuntolainojen koron maltillisesta tasosta johtuen ollut matala koko tarkastelujakson ajan: perheen kulutuskori maksaa vuonna 2019 yhtä paljon kuin vuonna 2012.

Hyvätuloisen pariskunnan (vuoden 2018 kuukausipalkat 7130 ja 5887 euroa) käytettävissä olevat tulot kasvavat nopeasti tänä ja ensi vuonna. Perheen ostovoiman kasvu vuosina 2018–2019 on voimakkaampaa kuin muilla esimerkkiperheillä.

Eläkeläispariskunnan (vuoden 2018 työeläke 2060 euroa ja toisen puolison kansaneläke ja takuueläke) käytettävissä olevat reaalitulot eivät juurikaan ole muuttuneet tarkastelujaksolla. Perheen ostovoima on vuonna 2019 lähes samalla tasolla kuin vuonna 2016. ■

LISÄTIETOJA

Tutkija Miia Korhonen
mii.korhonen@labour.fi

Ennustepäällikkö Ilkka Kiema
(09) 2535 7304
ilkka.kiema@labour.fi

Palkansaajien tutkimuslaitos
Pitänsillanranta 3 A, 6. krs. 00530 Helsinki

Esimerkkiperhelaskelmat löytyvät Palkansaajien tutkimuslaitoksen kotisivulta osoitteesta: www.labour.fi